

**Ücretli olarak çalışan ve müdafî ya da vekil olarak görevlendirilen avukatın görevinden dolayı tahsil ettiği tutarın vergi kanunları karşısındaki durumu hk.**

|                   |                            |
|-------------------|----------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                     |
| <b>Kanun</b>      | KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU |
| <b>Özelge no</b>  | 39044742-130-1439          |
| <b>Tarih</b>      | 26.05.2014                 |

**T.C.**

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

**İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

**(Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü)**

Sayı : 39044742-130-1439

26/05/2014

Konu : Ücretli olarak çalışan ve müdafî ya da vekil olarak görevlendirilen avukatın görevinden dolayı tahsil ettiği tutarın vergi kanunları karşısındaki durumu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, İstanbul Barosuna bağlı olarak serbest avukatlık yaptığınız, yanınızda sigortalı bir avukat çalıştırmak istediğiniz ve zorunlu avukatlık görevi yapan avukatın müdafî veya vekil olarak görevlendirildiği davalara ilişkin CMK ödemeleri için mükellefiyetinize ait serbest meslek makbuzunuzun kullanılacağı belirtilerek, söz konusu ödemelerin ve CMK kapsamında Cumhuriyet Başsavcılığınca verilecek zorunlu yol giderlerinin serbest meslek kazancı kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği, kesinti yapıp yapılmayacağı ile KDV ve geçici vergi beyannamelerinin kim tarafından verileceği hususlarında bilgi talep edildiği anlaşılmıştır.

**GELİR VERGİSİ YÖNÜNDEN :**

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde, her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançların serbest meslek kazancı olduğu ve serbest meslek faaliyetinin sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması olarak tanımlanmıştır.

Aynı Kanunun 61 inci maddesinde; "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez. " hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında ise kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçilerin maddede bentler halinde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaları gerektiği hüküm altına alınmış olup, fıkranın (1) numaralı bendine göre ise "Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre" vergi tevkifatı yapılacağı belirtilmiştir. Ayrıca 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararma göre serbest meslek kazancı kapsamına giren ödemelerden sorumlularca % 20 nispetinde gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Mezkur Kanunun "Geçici Vergi" başlıklı mükerrer 120 nci maddesinde; "Ticari kazanç sahipleri (basit usulde vergilendirilenler hariç) ile serbest meslek erbabı cari vergilendirme döneminin gelir vergisine mahsup edilmek üzere, bu Kanunun ticari veya mesleki kazancın tespitine ilişkin hükümlerine göre (indirim ve istisnalar ile Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri de dikkate alınarak) belirlenen ilgili hesap döneminin altışar aylık kazançları (42 nci madde kapsamına giren kazançlar ile noterlik görevini ifa ile mükellef olanların bu işlerden sağladıkları kazançlar hariç) üzerinden 103 üncü maddede yer alan tarifenin ilk gelir dilimine uygulanan oranda geçici vergi öderler..." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 121 inci maddesinde, yıllık beyannamede gösterilen gelire dahil kazanç ve iratlardan gelir vergisi kanununa göre kesilmiş bulunan vergilerin beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edileceği, mahsubu yapılan miktarın gelir vergisinden fazla olması durumunda aradaki farkın vergi dairesince mükellefe bildirileceği ve mükellefin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatı üzerine kendisine red ve iade olunacağına hükmedilmiştir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 4/1-d bendinde müdafî veya vekillere ödenecek "ücret" Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile tarife gereğince ödenecek meblâğ ile 10/02/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutad olan taşıta göre gerçek masraf üzerinden yapılan zorunlu yol giderlerini, acele ve zorunlu hâllerde ise, bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde sayılan mercilerin kabulü üzerine mutad taşıt dışındaki araçlarla yapılan zorunlu yol giderleri olarak tanımlanmış, 8/1 bendinde Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nden ayrık olarak hazırlanacak "Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin Tarife" gereğince ödenecek meblâğ Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla ayrılan ödenekten karşılanacağı belirtilerek, Yönetmeliğin "ücretin ödenme usulü" başlıklı 11 inci maddesinde;

(1) Müdafî veya vekil; soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise bir oturuma katılmakla Tarifede belirlenen meblâğı almaya hak kazanır.

(2) Zorunlu yol giderlerine de buna ilişkin belge, gider pusulası veya avukatın rayice uygun yazılı beyanı üzerine hak kazanılır.

(3) Müdafî veya vekilin; görevlendirme yazısı, katıldığı soruşturma veya kovuşturma evresine ilişkin tutanağın onaylı örneği, evrakın çok sayıda olması hâlinde ilk ve son sayfası ve varsa yapmış olduğu zorunlu yol giderlerine ilişkin belge, gider pusulası veya rayice uygun yazılı beyanı ile serbest meslek makbuzunu baroya vermesi üzerine, baro tarafından bu Yönetmelik ve Tarife hükümlerine göre gerekli incelemeler yapıp hukukî yardımın yapıldığı Cumhuriyet başsavcılığı veya mahkemelere göre gruplandırılmış ayrıntılı ödeme listeleri geliş tarihi esas alınmak suretiyle en geç on gün içinde hazırlanır ve ekindeki dayanak belgeler ile birlikte soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığına teslim edilir.

(4) Müdafî veya vekil sigortalı olarak çalışmakta ise yanında çalıştığı avukatın, avukatlık bürosu ya da avukatlık ortaklığı şeklinde çalışmakta ise büro veya ortaklığın serbest meslek makbuzunu kullanır.

(5) Cumhuriyet Başsavcılığınca listeler ve ekindeki dayanak belgeler incelendikten sonra, müdafî veya vekile ödenmesi gereken tarifede yazılı meblâğ ile varsa zorunlu yol giderlerini de kapsayan toplam ücret, ödeme emri belgesiyle serbest meslek makbuzunu düzenleyen bildireceği banka hesabına ödenir ve yapılan ödemeler yargılama giderlerinin hesabında dikkate alınmak üzere soruşturma ya da kovuşturma dosyalarına bildirilir.

(6) Ödeme emri belgeleri, soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca gecikmeksizin düzenlenir."

açıklamaları yer almıştır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, şahsınızın yanında ücretli olarak çalışacak avukatın müdafî veya vekil olarak görevlendirilmesi sebebiyle tahsil edeceği CMK ödemeleri serbest meslek kazancı niteliğinde olup, bu kazançlar dolayısıyla çalışan kendisine ait bir belge düzenleyemeyeceğinden tahsilatın, tarafınıza ait serbest meslek makbuzu karşılığı yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca Barolar tarafından görevlendirilen müdafî veya vekillere, yargılama giderleri içerisinde sayılan ve "Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri ile Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik" uyarınca Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanmak suretiyle yapılan ödemelerin, serbest meslek kazancı olarak kabul edilmesi ve yapılan bu ödemelerin Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi uyarınca gelir vergisi tevkifatına tabi tutulması gerekmektedir.

Ayrıca, söz konusu CMK ödemelerinin tarafınızdan Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 120 nci maddesi kapsamında verilecek geçici vergi beyannamesine dahil edilmesi gerekmekte olup, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi kapsamında yapılacak gelir vergisi tevkifatında gelir vergisi beyannamesinde mahsup konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Öte yandan, CMK ödemelerinin ücretli olarak çalıştırdığınız avukata bırakılmasının söz konusu ödemelerin serbest meslek kazancı olma vasfını değiştirmeyecek, hizmet sözleşmesi ile çalışan avukat yönünden ise ücret olarak kabul edilecektir.

#### **KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN :**

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 20/1 inci maddesinde, teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın, bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu; 27/5 inci maddesinde, serbest meslek faaliyetleri için ilgili meslek teşekküllerince tespit edilmiş bir tarife varsa, hizmetin bedelinin, bu tarifiede gösterilen ücretten düşük olamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, serbest meslek erbabı avukatların dava sonunda karşı taraftan tahsil ettikleri de dahil olmak üzere elde ettikleri bütün gelirler serbest meslek kazancı olarak değerlendirilmekte ve KDV ye tabi tutulmaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, serbest meslek faaliyetinde bulunan şahsınız yanında sigortalı olarak çalışan avukata, müdafî veya vekil olarak görevlendirilmesi nedeniyle "Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin Tarife" uyarınca baro tarafından ödenecek müdafilik ücreti ve zorunlu yol giderleri 3065 sayılı Kanunun 1/1 inci maddesi kapsamında KDV ye tabi tutulacak, şahsınız tarafından düzenlenen serbest meslek makbuzunda

hesaplanan KDV, 1 no.lu KDV beyannamesi ile beyan edilecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026